

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تبریز

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

بسم الله الرحمن الرحيم

خدمات مشاوره و مدیریت دارایی فکری

کانون پتنت ایران

جلسه اول: کلیات مالکیت فکری

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

میترا امین لو

۱۳۹۹/۱۱/۰۶

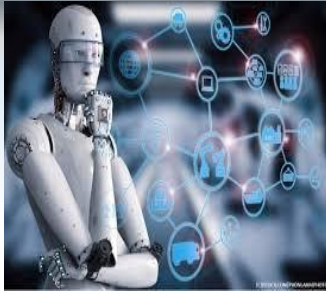

دانشگاه علوم پزشکی
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

جمهوری اسلامی ایران

مفهوم سرمایه ؟

انقلاب صنعتی
سیستم چهارم:
های مجازی

اقتصاد جهانی
خدمات مشاوره و مدیریت دارایی فکری

منبع ثروت: نوآوری

نیروی متخصص

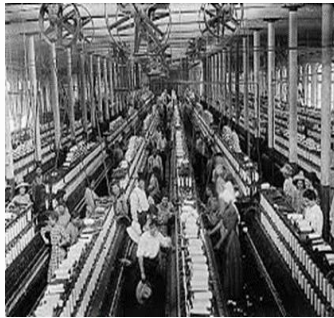

کانون پتنت ایران

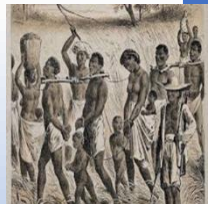
انقلاب صنعتی سوم
عصر کامپیوتر
۲۰۱۰ - ۱۹۶۵

اقتصاد: جهانی
منبع ثروت: دانش
نیروی متخصص

انقلاب صنعتی
دوم: برق و نفت
۱۹۵۰ - ۱۸۷۰

اقتصاد: منطقه ای، ناحیه ای
منبع ثروت: نفت و گاز
کارگر عادی

انقلاب صنعتی
اول: ماشین بخار
- نساجی و فولاد

اقتصاد: منطقه ای
منبع ثروت: ذغال سنگ و منابع
طبیعی
کارگر عادی

دانشگاه علوم پزشکی
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز

جمهوری اسلامی ایران

انواع دارایی ها

خدمات مشاوره و مدیریت دارایی فکری

کانون پتنت ایران

▶ دارایی های پولی:

پول، اعتبار، وام و غیره.

▶ دارایی های فیزیکی:

زمین، ساختمان، کالا، موجودی انبار و غیره.

▶ دارایی های فکری:

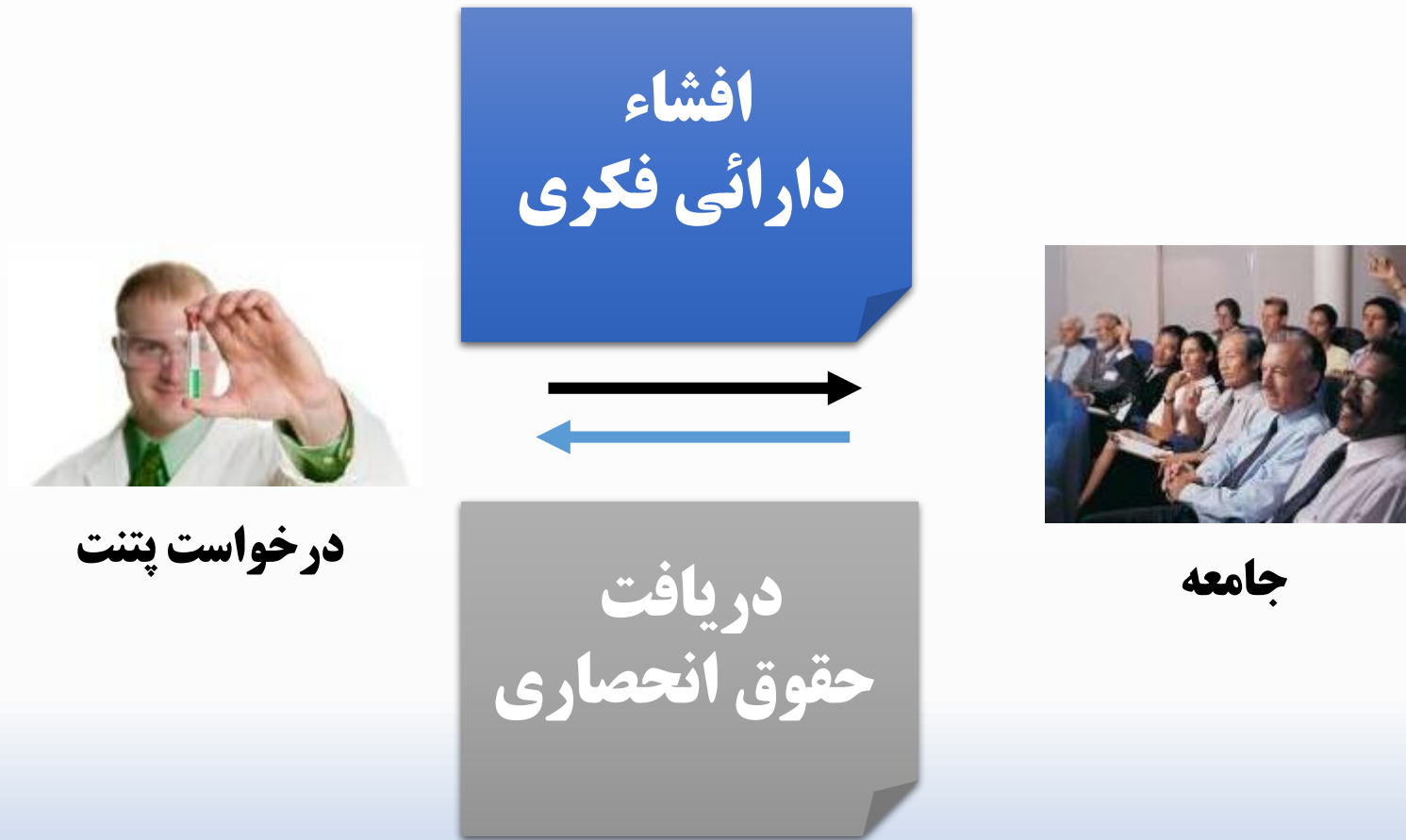
هر نوع دارایی غیر فیزیکی دیگر همچون دانش فنی، بانک اطلاعات تجاری، ایده ها، طرح های صنعتی و غیره.

سرمایه نامحسوس، قابلیت مالکیت پذیری و بازتولید آسان، بعد از یکبار خلق هزینه های بازتولید قابل صرف نظر است.

پتنت به عنوان یک قرارداد اجتماعی

حقوق مالکیت فکری در حقیقت ایجاد

تعادلی بین حقوق نوآور و عموم مردم (جامعه) است.

دانشگاه علوم پزشکی
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
خدمات بهداشتی درمانی تبریز

جمهوری اسلامی ایران

نقش نظام مالکیت فکری

نظام مالکیت فکری با هدف پرورش و ایجاد محیطی برای رشد و توسعه خلاقیت و نوآوری ایجاد شده است.

خدمات مشاوره و مدیریت دارایی فکری

کانون پتنت ایران

• تشویق نوآوری های فناورانه

• تشویق رقابت و سرمایه گذاری در فناوری

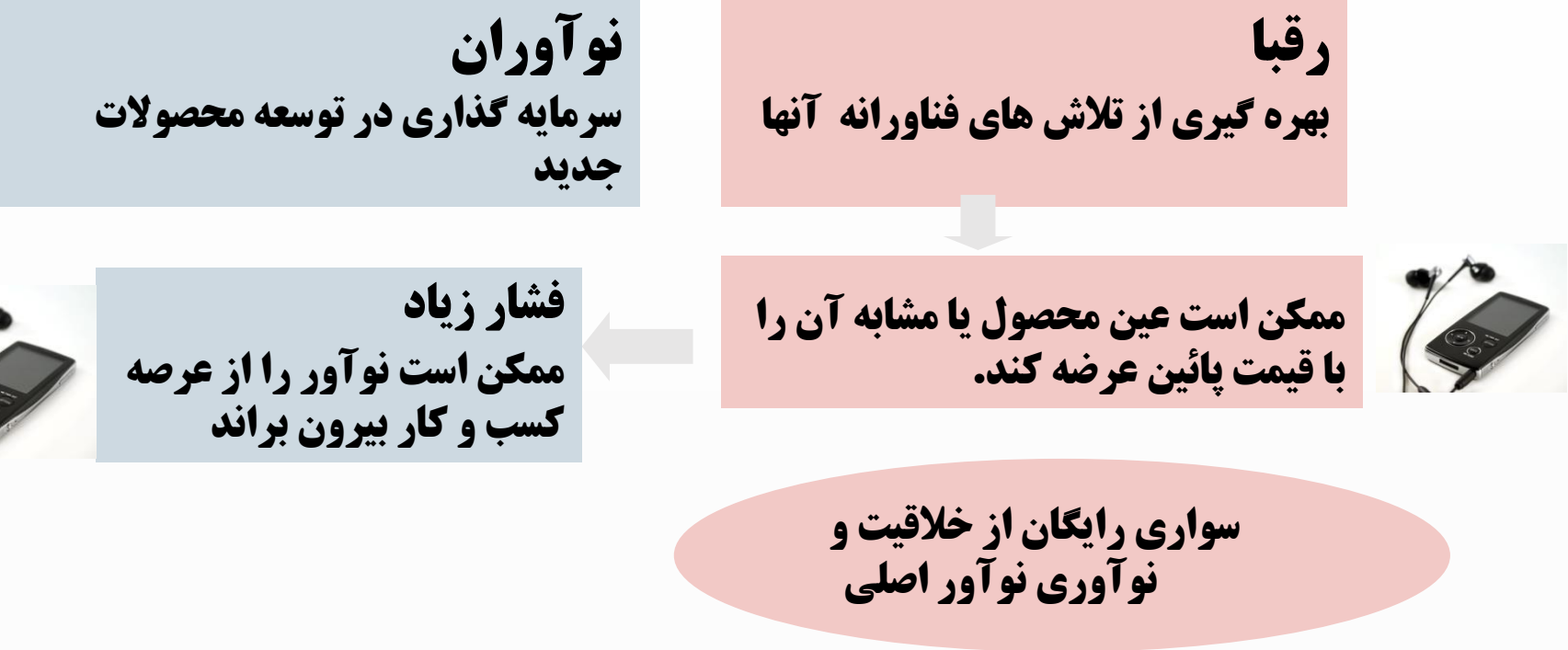
• تامین اطلاعات از آخرین توسعه های فناورانه

• ارتقا و بهبود انتقال فناوری

نظام مالکیت فکری

→ **نظام مالکیت فکری: حقوق بهره برداری از اختراعات، طراحی ها، نام های تجاری، فعالیت های ادبی و هنری**

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
خدمات بهداشتی درمانی تبریز

جمهوری اسلامی ایران

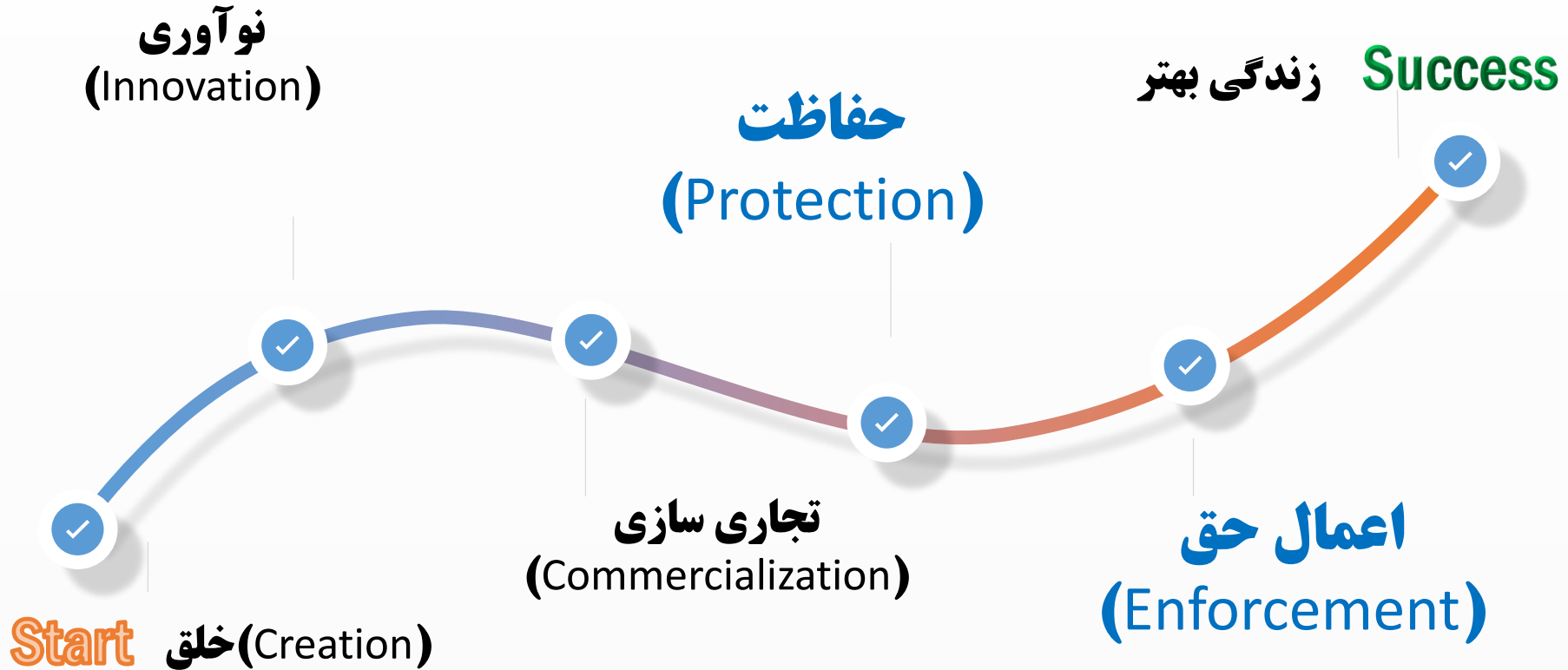
فعالیت های مرتبط با زنجیره مالکیت فکری

خدمات مشاوره و مدیریت دارایی فکری

قانون پتنت ایران

دانشگاه علوم پزشکی
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز

جمهوری اسلامی ایران

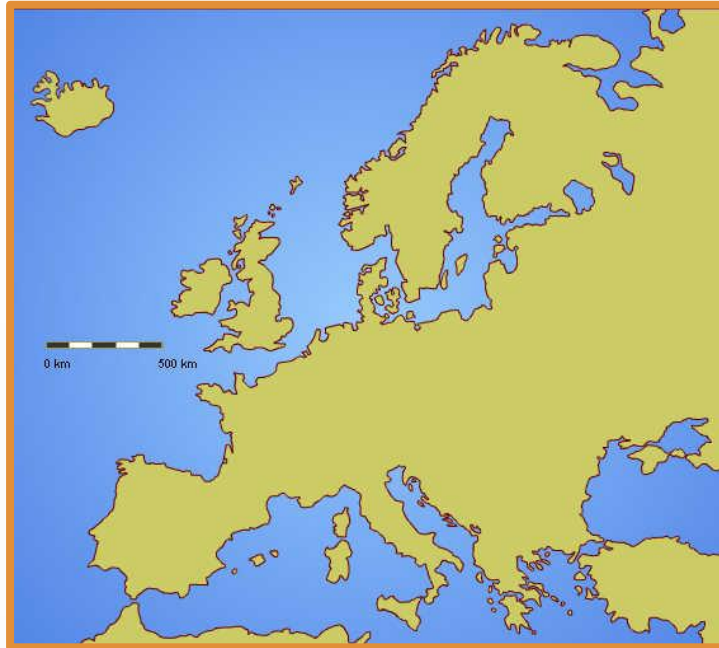
تاریخچه پتنت

خدمات مشاوره و مدیریت دارایی فکری

کانون پتنت ایران

● یونان 500 BC ,

● اروپا 1700s ,

● پتنت های اولیه برای قشر متمول جامعه بود

نظام پتنت دیروز و امروز

دانشگاه علوم پزشکی
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز

جمهوری اسلامی ایران

خدمات مشاوره و مدیریت دارایی فکری

کانون پتنت ایران

Senate of Venice, 1474

- "Any person in this city who makes any new and ingenious contrivance, not made heretofore in our dominion, shall, as soon as it is perfected so that it can be used and exercised, give notice of the same to our State Judicial Office, it being forbidden up to 10 years for any other person in any territory of ours to make a contrivance in the form and resemblance thereof".

دانشگاه علوم پزشکی
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز

جمهوری اسلامی ایران

تاریخچه حمایت قانونی از دارایی های فکری

خدمات مشاوره و مدیریت دارایی فکری

کانون پتنت ایران

- احساس نیاز به حمایت بین المللی از دارایی ها و مالکیت فکری

- امتناع ارایه دهندگان خارجی از شرکت در نمایشگاه بین المللی اختراعات و ابداعات در شهر وین در

سال ۱۸۷۳، به علت ترس از سرقت و بهره برداری تجاری از فکر و اندیشه شان در دیگر کشورها

- سال ۱۸۸۳ در پاریس، انعقاد اولین عهدنامه بین المللی، جهت کمک به مردم یک کشور در حمایت از

خلاقیت های ذهنی شان در دیگر کشورها

دانشگاه علوم پزشکی
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز

جمهوری اسلامی ایران

اصول پایه ای کنوانسیون پاریس

خدمات مشاوره و مدیریت دارایی فکری

کانون پتنت ایران

اصل رفتار ملی

هر عضو کنوانسیون پاریس باید با مردم کشورهای دیگر عضو به گونه ای رفتار کند که حقوق ایشان کمتر از مردم کشور خودشان نباشد.

اصل استقلال

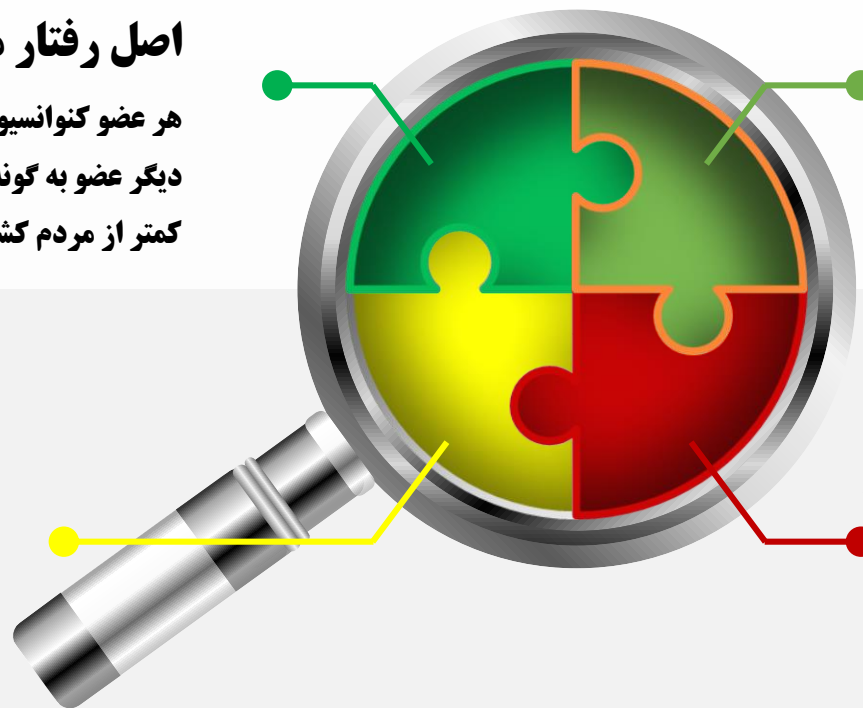
اصل استقلال کشورها در اعطای حق (چه برای پتنت و چه علائم تجاری)

اصل حق تقدم

اگر یک متقاضی در یکی از کشورهای عضو دارایی فکری خود را ثبت کرده باشد تا ۱۲ ماه دیگر در سایر کشورهای عضو اولویت ثبت دارد

قوانین مشترک «Common Rules»

ثبت موقت
واردات موازی
ذکر نام مخترع
...

بسته ای از حقوق انحصاری

حقوق اقتصادی

- بازتولید یا کپی کردن
- توزیع برای عموم
- اقتباس و ترجمه
- قابلیت فروش
- قابلیت خرید
- قابلیت اجاره
- قابلیت وثیقه
- قابلیت واگذاری

حقوق اخلاقی (معنوی)**

- حق اصالت
- حق امانت
- حقوق اخلاقی قابل انتقال نیست اما ممکن است رد شود

* به طور کلی تنها به انواع خاصی از آثار اعمال می شود: به عنوان مثال آثار سینمایی؛ آثار موسیقی، یا برنامه های کامپیوتری.

دو نوع مالکیت فکری

(1) کپی رایت و حقوق مرتبط : حق ممانعت دیگران از بازآفرینی و انتشار آثار حفاظت شده. این آثار لزوماً باید در یکی از مظاهر تعریف شده در کپی رایت بیان عینی شده باشد.

(2) مالکیت صنعتی: حق ممانعت دیگران (حق سلبی) از بهره برداری از دارائی های محافظت شده، این موارد شامل ایده صرف نمی شود.

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

جمهوری اسلامی ایران

ت. د. ان و آموزش پزشکی

قلمرو مالکیت فکری

خدمات مشاوره و مدیریت دارایی فکری

کانون پتنت ایران

حقوق آثار ادبی و هنری (Copy Right)

- آثار نوشتاری (ادبی):
داستان، شعر، مقاله،
نمایشنامه، فیلم، ترجمه،
اقتباس، موسیقی
- آثار هنری: طرح، نقاشی،
عکس، مجسمه، معماری
- نرم افزارهای رایانه‌ای،
پایگاه داده‌ها
- اجرای آثار ادبی و هنری
- تهیه و نشر آثار

حقوق مالکیت صنعتی (Industrial Property)

- اسرار تجاری و علمی (Trade
& Know-How Secrets
- حق انحصاری اختراع (Patent
(For Inventions
- طرح‌های صنعتی (Industrial
(Designs
- علائم و نشانه‌ها (Marks &
Indications)
- نشان‌های جغرافیایی
(Geographical Indication)

حقوق مربوط به سایر داراییهای فکری (Related Rights)

- حقوق مرتبط با کپی
رایت (مثل اجرا، باز نشر
و ....)
- دانش سنتی، فلکلور و
منابع ژنتیک
- آدرس‌های اینترنتی
- مدارهای مجتمع
- الکترونیک
- نام اشخاص معروف

دانشگاه علوم پزشکی
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز

جمهوری اسلامی ایران

کپی رایت

خدمات مشاوره و مدیریت دارایی فکری

کانون پتنت ایران

حقوق اعطا شده به پدید آورندگان برای کارهای ادبی و هنری

✓ آثار قابل حمایت :

کتاب ها؛ روزنامه ها؛ برنامه های کامپیوتری؛ پایگاه داده ها؛ فیلم ها، آهنگ های موسیقی؛ نقاشی؛ عکس ها؛ مجسمه سازی؛ معماری؛ آگهی ها؛ نقشه ها و نقشه های فنی؛

✓ بدون الزام به ثبت (ثبت برای بهره برداری تجاری)

✓ به طور کلی ۵۰ سال پس از مرگ پدید آورنده محافظت می شود

✓ مقداری همپوشانی بین قوانین کپی رایت و طرح صنعتی

دانشگاه علوم پزشکی
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز

جمهوری اسلامی ایران

آثار کپی رایت

خدمات مشاوره و مدیریت دارایی فکری

کانون پتنت ایران

فیلم

آثار ادبی

نمایش

موسیقی

آثار هنری

آثار صوتی

دانشگاه علوم پزشکی

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - خدمات بهداشتی درمانی تبریز

جمهوری اسلامی ایران

قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان (۱۳۴۸)

خدمات مشاوره و مدیریت دارایی فکری

قانون پتنت ایران

- ماده ۱ - از نظر این قانون به مؤلف و مصنف و هنرمند "پدیدآورنده" و به آن چه از راه دانش یا هنر و یا ابتکار آنان پدید می آید بدون در نظر گرفتن طریقه یا روشی که در بیان و یا ظهور و یا ایجاد آن به کار رفته "اثر" اطلاق می شود.
- ماده ۲ - **اثرهای مورد حمایت این قانون به شرح زیر است:**
  - ۱ - کتاب و رساله و جزوه و نمایشنامه و هر نوشته دیگر علمی و فنی و ادبی و هنری.
  - ۲ - شعر و ترانه و سرود و تصنیف که به هر ترتیب و روش نوشته یا ضبط یا نشر شده باشد.
  - ۳ - اثر سمعی و بصیری به منظور اجراء در صحنه های نمایش یا پرده سینما یا پخش از رادیو یا تلویزیون که به هر ترتیب و روش نوشته یا ضبط یا نشر شده باشد.
  - ۴ - اثر موسیقی که به هر ترتیب و روش نوشته یا ضبط یا نشر شده باشد.
  - ۵ - نقاشی و تصویر و طرح و نقش و نقشه جغرافیایی ابتکاری و نوشته ها و خطهای تزئینی و هر گونه اثر تزئینی و اثر تجسمی که به هر طریق و روش به صورت ساده یا ترکیبی به وجود آمده باشد.
  - ۶ - هر گونه پیگره (مجسمه).
  - ۷ - اثر معماری از قبیل طرح و نقشه ساختمان.
  - ۸ - اثر عکاسی که با روش ابتکاری و ابداع پدید آمده باشد.
  - ۹ - اثر ابتکاری مربوط به هنرهای دستی یا صنعتی و نقشه قالی و گلیم.
  - ۱۰ - اثر ابتکاری که بر پایه فرهنگ عامه (فولکلور) یا میراث فرهنگی و هنری ملی پدید آمده باشد.
  - ۱۱ - اثر فنی که جنبه ابداع و ابتکار داشته باشد.
  - ۱۲ - هر گونه اثر مبتکرانه دیگر که از ترکیب چند اثر از اثرهای نامبرده در این فصل پدید آمده باشد.

حقوق مرتبط چیست

سه نوع حقوق مرتبط

<p>حقوق اجرا</p> <ul style="list-style-type: none"> • بازیگران • نوازندگان • خوانندگان • به طور کلی اجرا کنندگان آثار هنری 	<p>حقوق تولیدکنندگان آثار صوتی (فونوگراف)</p> <p>ضبط شده در کاست یا سی دی و غیره</p>	<p>حقوق سازمان های رسانه ای در برنامه های رادیو و تلویزیون و رسانه های اینترنتی مثل پادکست</p>
---	--	---

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
خدمات بهداشتی درمانی تبریز

جمهوری اسلامی ایران

اسرار تجاری چیست؟

خدمات مشاوره و مدیریت دارایی فکری

کانون پتنت ایران

• اطلاعاتی که

- در دامنه اطلاعات عمومی نیست و به راحتی قابل شناسایی و کشف نیست
- دارای ارزش کسب و کار، تجاری یا اقتصادی (بالفعل یا بالقوه) برای اینکه اطلاعات در دسترس عموم نیست
- به دلایل منطقی و تجاری ارزش حفظ اطلاعات وجود دارد
- مالک باید گامهای منطقی را برای حفظ محرمانگی آن طی کند مثلاً
توافقنامه محرمانگی)
- عمر نامحدود، این اطلاعات در حیطه دانش عمومی قرار نخواهند گرفت

دانشگاه علوم پزشکی

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

جمهوری اسلامی ایران

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

خدمات مشاوره و مدیریت دارایی فکری

کانون پتنت ایران

COCA-COLA

(LAMBERT PHARMACEUTICALS. LISTERINE
(NOW PFIZER))

MCDONALD'S BIG MAC SPECIAL SAUCE

NEW YORK TIMES BESTSELLER LIST

KENTUCKY FRIED CHICKEN

دانشگاه علوم پزشکی
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز

جمهوری اسلامی ایران

ابزار حمایت

خدمات مشاوره و مدیریت دارایی فکری

کانون پتنت ایران

• قرارداد:

- بندهای محدود کننده در قراردادهای کاری
- قراردادهای عدم افشاء

• عملیات:

- دسترسی محدود به اطلاعات
- رمزگذاری داده ها
- نظارت بر ورود به تاسیسات

دارایی فکری (Intellectual Property)

دانشگاه علوم پزشکی

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

جمهوری اسلامی ایران

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

خدمات مشاوره و مدیریت دارایی فکری

قانون پتنت ایران

تعریف برگرفته از WIPO:

اشاره به خلق آثار فکری، از قبیل اختراعات، کارهای هنری و ادبی، طرح ها، نشانه ها، نام ها و تصاویری دارد که میتوانند مورد بهره برداری تجاری قرار گیرند.

دارایی فکری توسط قانون های مختلف مورد حمایت و حفاظت قرار می گیرد و این امر مالک این آثار را قادر می سازند تا بهره برداری تجاری یا اعتباری از آنچه خلق کرده اند داشته باشند.

حفاظت از اختراعات

- ایده محوری اعطای پتنت (گواهی ثبت اختراع) : متقاضی برای داشتن حقوق انحصاری درقبال افشاء همه اطلاعات اختراع در مستندات پتنت (توصیف) به **دولت** درخواست می دهد. (**حداکثر ۲۰ سال**)
- پتنت می تواند برای **محصول یا فرآیند** درخواست شود.
- اختراعات قابل پتنت باید شرایط **جدید بودن، گام ابتکاری و قابلیت کاربرد صنعتی** داشته باشند.
- حق تقدم
- اولویت با تسلیم اظهارنامه

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
خدمات بهداشتی درمانی تبریز

جمهوری اسلامی ایران

تعاریف

خدمات مشاوره و مدیریت دارایی فکری

کانون پتنت ایران

اختراع (Invention): محصول یا فرآیندی که راه جدید انجام کاری را ارائه یا راه حل فنی جدیدی را برای مشکلی خاص پیشنهاد می‌کند.

گواهی ثبت اختراع (Patent): (بر اساس تعریف سازمان جهانی مالکیت فکری)، پتنت سندی است که توصیف کننده یک اختراع بوده و براساس درخواست متقاضی بوسیله یک اداره دولتی (یا توسط یک اداره منطقه‌ای به نیابت از چند کشور) صادر می‌شود و حمایت قانونی و اختیار بهره برداری (تولید، استفاده و فروش و جلوگیری از واردات) یک اختراع را به صاحب آن در محدوده زمانی خاصی (معمولاً ۲۰ سال) اعطا می‌نماید.

تعاریف – ادامه

دانشگاه علوم پزشکی

جمهوری اسلامی ایران

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز

خدمات مشاوره و مدیریت دارایی فکری

قانون پتنت ایران

مخترع (Inventor) : مخترع به فردی اطلاق می‌گردد که یک روش جدید، وسیله یا شکل جدیدی از یک محصول و یا دیگر ابزار

آلات مفید را خلق کند.

مالک (Applicant, Assignee) : در قوانین پتنت، در ایالات متحده، مالک اختراع به فرد یا افرادی اطلاق می‌گردد که در

ادعاهای یک ابداع قابل پتنت سهمی داشته‌باشد.

در برخی ساختارهای قانونی مانند کنوانسیون پتنت اروپا (EPC) و رویه قضایی آن تعریف مشخص و صریحی از مخترع

آورده نشده‌است. تعریف مخترع حتی ممکن است در خود کشورهای اتحادیه اروپا از یک کشور به کشور دیگر متفاوت باشد. به‌طور کل

مخترع به عنوان یکی از ضوابط اصلی در قانون پتنت اروپا نیست.

مخترع (Inventor) کسی است که حقوق معنوی به او مترتب می‌شود در حالیکه مالک (Applicant, Assignee) کسی است که حقوق

مادی بر او مترتب می‌شود.

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تبریز
دانشگاه علوم پزشکی

جمهوری اسلامی ایران

شرایط اصلی پتنت شدن یک اختراع (patentability)

کانون پتنت ایران

قابلیت کاربرد صنعتی (Industrial Applicability)

- قابلیت استفاده عملی و تولید در صنعت
- اگر اختراع یک فرآورده یا بخشی از آن است، باید ساخت آن در صنعت میسر باشد.
- اگر اختراع یک فرآیند یا بخشی از آن است، باید انجام آن و استفاده از آن در عمل میسر باشد.
- توجه اقتصادی جزء شرایط اختراع نیست، تنها پیاده سازی در صنعت کافیت.

گام ابتکاری (Inventive Step)

- ارتقاء قابل توجه
- غیر بدیهی
- مزیت قابل توجه
- حل مشکل
- راه حلی ساده
- گام ابتکاری (غیر بدیهی بودن): (Non-obviousness) Inventive Step (to a person skilled in the art)

جدید بودن (Novelty)

- بدون سابقه در دانش و زمینه فنی قبلی (State of or Not in Prior Art) (Art)
- نسبی (Relative)
- ❖ محلی (Local)
- ❖ مطلق (Absolute)
- ❖ مخلوط (Mixed)
- Systems
- ❖ اولویت با تشکیل پرونده (First to File)
- ❖ اولویت با اختراع (First to Invent)
- ❖ اولویت با انتشار (First to Publish)
- ✓ Grace Period

دانشگاه علوم پزشکی
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

جمهوری اسلامی ایران

دیگر شرایط لازم برای پتنت شدن اختراع (Further Patentability Condition)

قانون پتنت ایران

© افشاء کافی (Sufficiency of Disclosure)

➤ حق امتیاز در قبال افشای جزئیات

➤ پیاده‌سازی توسط شخص ماهر (Skill in Art)

➤ حداقل یک مثال عملی (Embodiment)

© شفافیت (Clarity)

© واحد بودن (Unity)

پتنت (Patent) – گواهی ثبت اختراع

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
خدمات بهداشتی درمانی تبریز

جمهوری اسلامی ایران

کانون پتنت ایران

© پتنت حمایت قانونی از اختراع را برای دارنده آن تامین می کند.

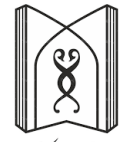
➤ این حمایت برای مدت و جغرافیای محدود و در ازای افشای جزئیات اختراع برای عموم، اعطا می گردد.

➤ حمایت پتنت به این معنا است که مورد اختراع را نمی توان بدون اجازه دارنده پتنت به صورت تجاری تولید کرد، استفاده یا توزیع نمود و به فروش رساند.

© پتنت مجوز تولید محصول اختراعی نیست، بلکه دیگران را از تولید آن باز می دارد. (سلبی در مقابل ایجابی)

© ثبت اختراع خود هدف نیست، بلکه وسیله ای است قانونی که با صرف وقت و هزینه برای نیل به اهداف تجاری و اقتصادی انجام می شود.

© اعطای حق پتنت از سوی دولت به معنای اعمال خودبه خود آن نیست، بلکه دارنده امتیاز پتنت باید هر گونه تعدی به حقوق خود را متوجه شده و اقدامات مقتضی را انجام دهد.

دانشگاه علوم پزشکی
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

جمهوری اسلامی ایران

چه چیزی قابل پتنت کردن است؟ (Patentable Subject Matter)

خدمات مشاوره و مدیریت دارایی فکری

کانون پتنت ایران

• فرآیند (Process)

• فرآیند ساخت نخ دسته تنیس

• ماشین و دستگاه

• ماشین ساخت نخ دسته تنیس

• محصول

• خود نخ تنیس

• مواد

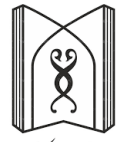
• یک ماده بادوام برای روکش نخ دسته تنیس

ثبت مدلهای مصرفی

- ۱- مدلهای مصرفی و اختراع یا اختراع کوچک ، کوتاه مدت و نوآورانه معروف است
- ۲- اختراع های جزئی یا تغییرات کوچک محصولات موجود بعنوان مدل های برخی شکل های مصرفی قابل حمایت هستند .
- ۳- تشریفات ثبت مدلهای مصرفی بطور کلی سریع تر و ساده تر از اختراعات هستند .
- ۴- هزینه تحصیل و تمدید اعتبار بطور کلی کمتر از هزینه های مقرر برای اختراعات هستند .
- ۵- حداکثر مدت اعتبار مدلهای مصرفی معمولا کوتاه تر از اختراعات است
- ۶- مدلهای مصرفی ممکن است در برخی کشورها به رشته خاص از فناوری محدود باشند و فقط برای محصولات ثبت شوند نه فرآیندها.
- ۷- معمولا تقاضانامه ثبت یک مدل مصرفی یا مدل مصرفی ثبت شده ممکن است که به تقاضانامه عادی ثبت اختراع تبدیل شود.

دانشگاه علوم پزشکی
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز

جمهوری اسلامی ایران

موارد قابل ثبت (patentable subject)

خدمات مشاوره و مدیریت دارایی فکری

قانون پتنت ایران

▶ فرآورده جدید (New Product)

▶ فرآیند جدید (New process)

▶ کاربرد جدید (New Application) {در قانون ایران قابل ثبت نیست}

دانشگاه علوم پزشکی
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز

جمهوری اسلامی ایران

چه چیز قابل پتنت کردن نیست؟

خدمات مشاوره و مدیریت دارایی فکری

کانون پتنت ایران

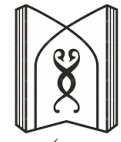
✓ قوانین طبیعت و پدیده های فیزیکی (قوانین ترمودینامیک)

✓ ایده صرف (فرمول یا الگوریتم ذهنی)

✓ آثار ادبی، هنری (کپی رایت)

✓ خلاف نظم عمومی و اخلاق حسنه

موارد غیر قابل ثبت به عنوان اختراع (non-patentable subject matter)

⊙ کشفیات: (مواردی که از قبل در طبیعت موجود است)

⊙ نظریه‌های علمی

⊙ روش‌های ریاضی

⊙ قواعد و روش‌ها (مثل روش انجام تجارت، فعالیت ذهنی، بازی و ...)

⊙ نرم‌افزار رایانه‌ای فاقد اثر فنی (مثل نرم‌افزارهای مدیریتی)

⊙ روش تشخیص یا معالجه بیماری در انسان یا دام

این بند شامل فرآورده‌های منطبق با تعریف اختراع و مورد استفاده در روشهای مزبور نمی‌شود.

⊙ گونه‌های گیاهی یا جانوری یا روش ایجاد آنها

➤ در امریکا می‌توان گونه‌های گیاهی را تحت عنوان اختراع کوچک یا پتنت خاص گیاه ثبت نمود.

➤ در انگلیس و برخی از کشورهای اروپایی می‌توان گونه‌های گیاهی را تحت معاهده UPOV ثبت کرد.

⊙ اختراعی که استفاده تجاری آن مخل نظم عمومی یا اخلاق حسنه باشد.

دانشگاه علوم پزشکی
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

جمهوری اسلامی ایران

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

مستثنیات ماده ۱۵ قانون

قانون پتنت ایران

*بندج : حقوق ناشی از گواهینامه اختراع شامل موارد زیر نمی شود.

۱- بهره برداری از کالاهایی که توسط مالک اختراع یا با توافق او در بازار ایران عرضه می شود.

۲- استفاده از وسایل موضوع اختراع در هواپیما و ... که بطور موقت یا تصادفا وارد حریم هوایی ، مرزهای

زمینی یا آبهای شور می شود.

۳- بهره برداری با اهداف آزمایش

۴- بهره برداری توسط شخص که با حسن نیت قبل از تقاضای ثبت اختراع ، یاد در صورت درخواست حق تقدم

حقوق ناشی از گواهینامه اختراع

اول: بهره برداری از فرآورده (محصول صنعتی)

مشمول بر: ساخت صادرات و واردات - عرضه برای فروش - فروش و استفاده از فرآورده

دوم: بهره برداری از فرآیند

مشمول بر: استفاده از فرآیند - انجام هر یک از موارد فوق در خصوص کالاهایی که مستقیماً از طریق فرآیند به دست می آیند

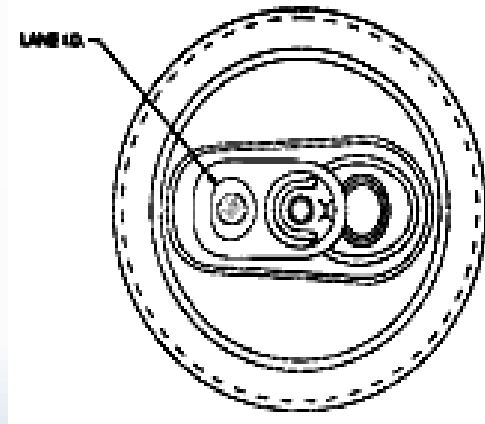
پتنت

مثال: قوطی های حلقه ای

مخترع سیستم را به کوکا کولا در ازای $1/10$ یک پنی در هر قوطی نوشابه مجوز بهره برداری داد

در طول مدت اعتبار این اختراع، مخترع ۱۴۸۰۰۰ پوند انگلیس در روز بر حق امتیاز دریافت کرد !!!

دانشگاه علوم پزشکی
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز

جمهوری اسلامی ایران

اهداف سازمان جهانی مالکیت فکری (WIPO)

کانون پتنت ایران
خدمات مشاوره و معیشت دارایی فکری

• واپو عمدتاً دو هدف دارد:

- هدف اول عبارتست از ارتقای حمایت از مالکیت فکری در سراسر جهان از طریق همکاری بین دولتها و در صورت لزوم با همکاری سایر سازمان های بین المللی از طریق انعقاد قراردادهای دو یا چندجانبه؛
  - هدف دوم واپو ایجاد همکاری اداری بین اتحادیه های تأسیس شده به وسیله معاهدات تحت نظارت واپو است.
  - واپو برای تحقق این دو هدف، علاوه بر انجام وظایف اداری اتحادیه های مذکور، اقدامات زیر را نیز انجام می دهد:
۱. اقدامات تجویزی یا هنجار آفرینی، ۲. اعطای کمک های فنی حقوقی ۳. یکسان سازی بین المللی از طریق همکاری بین دستگاه های مسئول مالکیت صنعتی
  ۴. اقدامات ثبتي مانند ارائه خدمات مربوط به تقاضاهای بین المللی

معاهدات وایپو در زمینه مالکیت صنعتی

دانشگاه علوم پزشکی
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
خدمات بهداشتی درمانی تبریز

جمهوری اسلامی ایران

خدمات مشاوره و مدیریت دارایی فکری

کانون پتنت ایران

۱. معاهده پاریس (حمایت از مالکیت صنعتی در اشکال، نشان تجاری، طراحی صنعتی، طراحی های مفید و شاخص های جغرافیایی و نیز جلوگیری از رقابت غیر عادلانه ۱۸۸۳)
۲. معاهده مادرید (جلوگیری از منابع جعلی و دروغین کالاها و خدمات ۱۸۹۱)
۳. معاهده مادرید (ثبت بین المللی نشان تجاری ۱۹۶۷)
۴. معاهده هایگ (ودیعه سپاری بین المللی طرح های صنعتی ۱۹۲۵)
۵. معاهده نیس (طبقه بندی بین المللی کالاها و خدمات برای ثبت نشان ۱۹۵۷)
۶. معاهده لیسبون (حمایت از القاب اصیل و ثبت بین المللی آنها ۱۹۶۸)
۷. معاهده لوکارنو (ایجاد و طبقه بندی بین المللی طراحی صنعتی ۱۹۶۸)
۸. معاهده همکاری پتنت (patent) (طبقه بندی، جستجو و آزمودن درخواست های بین المللی برای حمایت از اختراعات ۱۹۷۰)
۹. معاهده آی.پی.سی (I.P.C) (ایجاد، هماهنگی، و یکپارچگی طبقه بندی اختراعات ۱۹۷۱)
۱۰. معاهده وین (تأسیس طبقه بندی برای اجزای ترسیمی نشانه های تجاری ۱۹۷۳)
۱۱. معاهده بوداپست (شناسایی بین المللی ذخایر میکروارگانسیم برای مقاصد ثبت Patent ۱۹۷۷)
۱۲. معاهده نایروبی (محافظت از سمبل المپیک در برابر سوء استفاده های تجاری ۱۹۸۱)
۱۳. معاهده قانونی نشانه های تجاری (ساده کردن تشریفات ثبت نشان تجاری ۱۹۹۴)

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

جمهوری اسلامی ایران

معاهدات وایپو در زمینه کپی رایت (حق چاپ و تکثیر)

خدمات مشاوره و مدیریت دارایی فکری

کانون پتنت ایران

۱. معاهده برن (حمایت از آثار ادبی و هنری ۱۸۸۶)
۲. کنوانسیون رم (حمایت از اجرا و تولیدکنندگان گرامافون و سازمانهای پخش و اشاعه آنها تحت مدیریت یونسکو و سازمان بین المللی کار ۱۹۲۵)
۳. کنوانسیون ژنو (حمایت از تولیدکنندگان گرامافون در برابر تکثیر غیر مجاز ۱۹۷۱)
۴. کنوانسیون بروکسل (توزیع انتقالی سیگنالهای حاوی برنامه از طریق ماهواره ۱۹۷۴)
۵. معاهده حق مؤلف وایپو (WCT) (حمایت از حقوق ویژه آثار ویژه ۱۹۹۶)
۶. معاهده اجرای گرامافونی (WPPT) (حمایت از حقوق هنرمندان در اجرای زنده صوتی گرامافون ۱۹۹۶)

<http://www.wipo.int/treaties/en/>

دانشگاه علوم پزشکی
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز

جمهوری اسلامی ایران

سازمان ها و معاهدات مالکیت فکری

خدمات مشاوره و مدیریت دارایی فکری

کانون پتنت ایران

- World Intellectual Property Organization (WIPO) ✓**
- United State Patent and Trade Mark Office (USPTO) ✓**
- European Patent Office (EPO) ✓**
- Africa Regional Intellectual Property Organization (ARIPO) ✓**
- Paris Convention ✓**
- Patent Cooperation Treaty (PCT) ✓**
- European Patent Convention (EPC) ✓**
- Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (TRIPS) ✓**

مسیرهای مختلف درخواست ثبت

دانشگاه علوم پزشکی

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز

جمهوری اسلامی ایران

خدمات مشاوره و مدیریت دارایی فکری

کانون پتنت ایران

✓ مسیر ملی

✓ مسیر کنوانسیون پاریس

✓ مسیر معاهدات همکاری مثلا در حوزه پتنت (PCT)

دانشگاه علوم پزشکی
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز

جمهوری اسلامی ایران

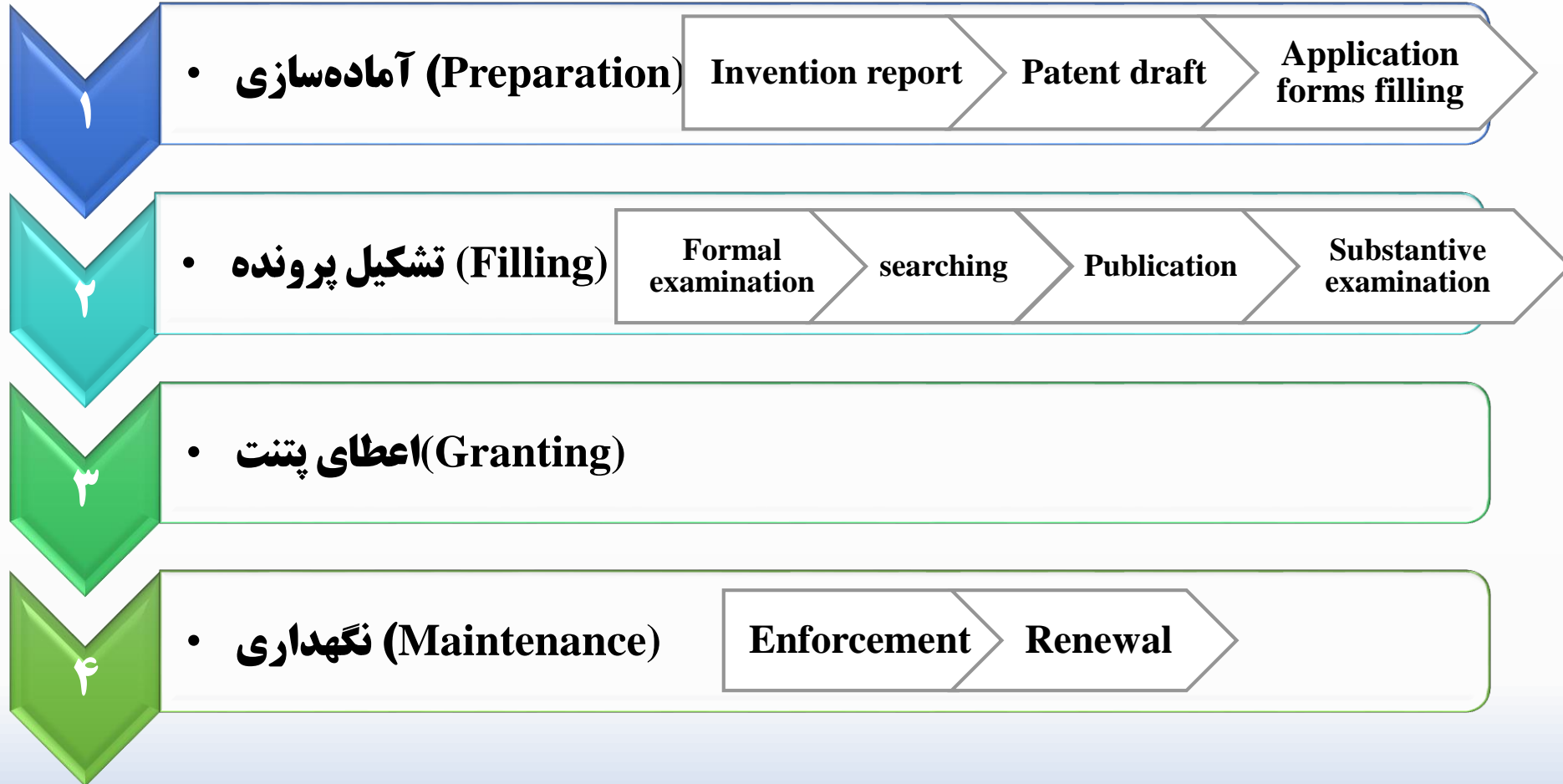
مراحل ثبت اختراع (patenting step)

خدمات مشاوره و مدیریت دارایی فکری

کانون پتنت ایران

دانشگاه علوم پزشکی
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
خدمات بهداشتی درمانی تبریز

جمهوری اسلامی ایران

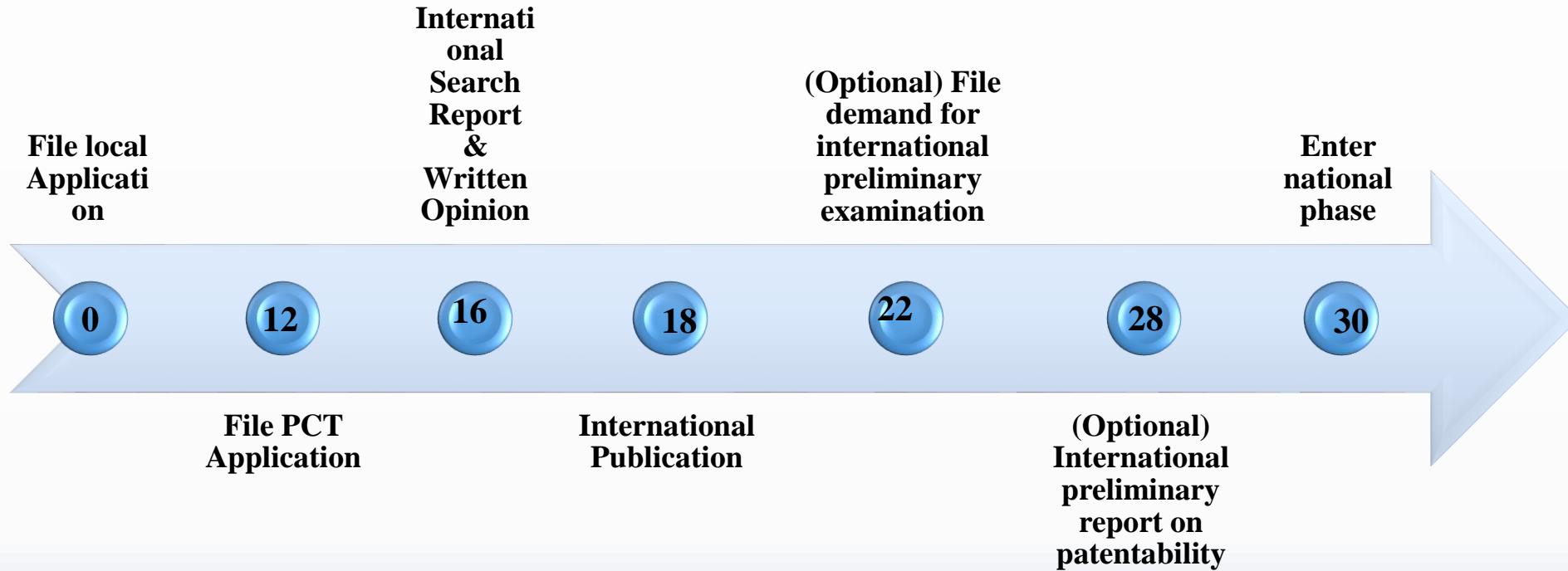
PCT سیستم

خدمات مشاوره و مدیریت دارایی فکری

قانون پتنت ایران

دانشگاه علوم پزشکی
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز

جمهوری اسلامی ایران

سیستم EPO

کارنامه
خدمات مشاوره و مدیریت

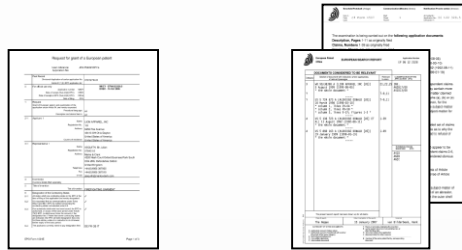
قانون پتنت ایران

کنار کشیدن

اختراع برای عموم منتشر می شود

معتبر سازی در سطح ملی

فایلینگ درخواست

گزارش جستجو

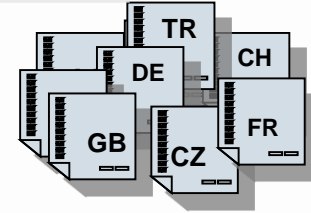
انتشار

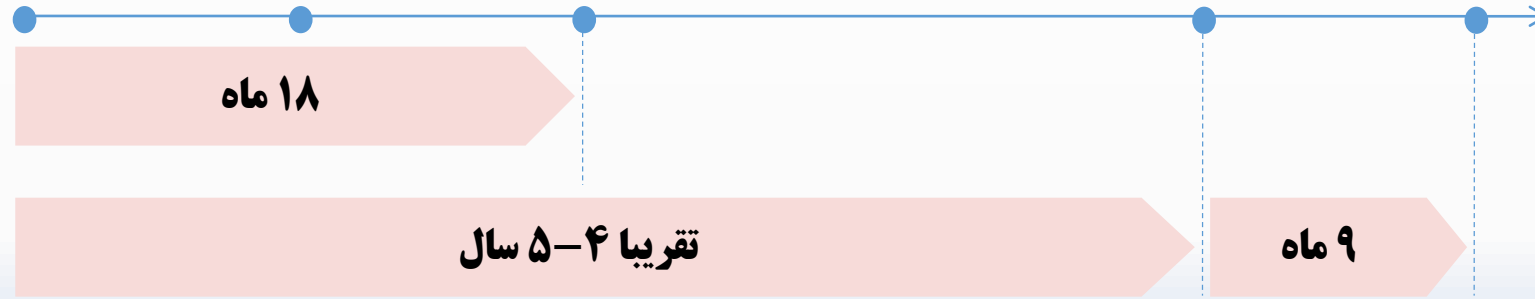
ارزیابی ماهوی

اعطای پتنت

دوره اعتراض تمام می شود

دانشگاه علوم پزشکی
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

جمهوری اسلامی ایران

فاز PCT

انتشار

تبدیل به PCT اگر
ملی فایل شده

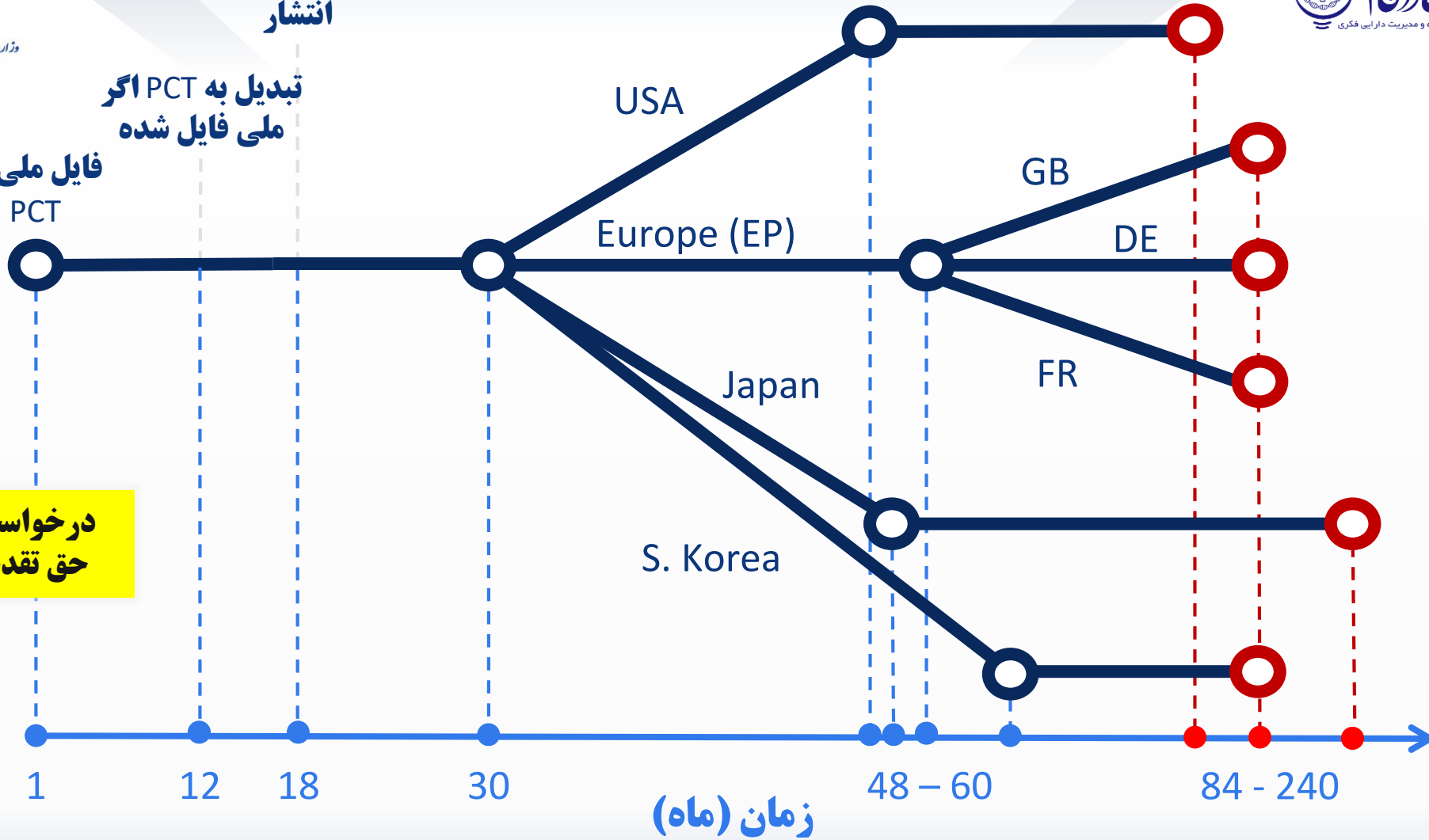
فایل ملی یا
PCT

درخواست
حق تقدم

فاز منطقه ای / ملی

کانون پتنت ایران

Paris Convention با مقایسه در PCT

دانشگاه علوم پزشکی
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
خدمات بهداشتی درمانی تبریز

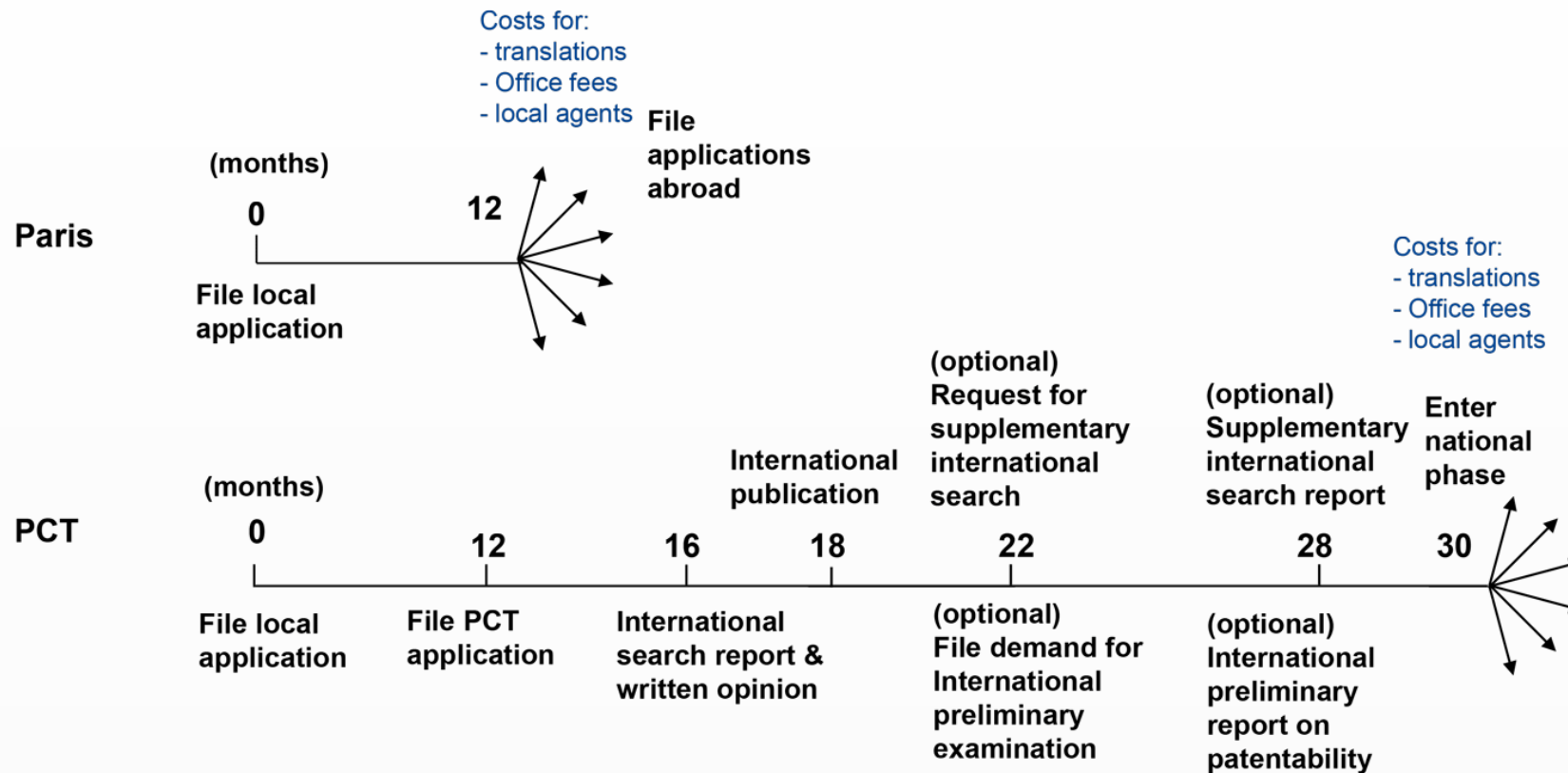
جمهوری اسلامی ایران

خدمات مشاوره و مدیریت دارایی فکری

کانون پتنت ایران

<http://www.wipo.int/pct/en/faqs/faqs.html>

http://www.wipo.int/treaties/en/ip/paris/summary_paris.html

دانشگاه علوم پزشکی
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
خدمات بهداشتی درمانی تبریز

جمهوری اسلامی ایران

PCT

خدمات مشاوره و مدیریت دارایی فکری

قانون پتنت ایران

Your PCT Tool

Patentability analysis

Protects against errors

Harmonized formalities

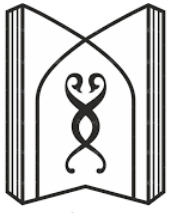
Global reach

Flexibility

Buys time

Electronic filing

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تبریز

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

با تشکر از توجه شما

m_aminlu@yahoo.com

۰۹۱۲۵۴۸۷۴۲۷

[m.aminlou](https://www.instagram.com/m.aminlou)

<https://www.linkedin.com/in/mitra-aminlou-3383a579/>